

PiK

•
•
.....**WIERNA**
A
T
A
H
A

Osoby:

Tata

Matka

Joanna

Córki

Bracia

Sabina

Ksiądz

Jarek

Opowiadacz

*Dźwięk ważny jest.
W brzmieniu jest wszystko schowane i ukryte.*

*Ciemność wielka
Jak papierosowy dym rozchodzi się powoli
A ludzie jak błyskawice
Nie
Jak iskierki
Płomyki
Światła pierdnięcia
Bez znaczenia*

WPROWADZENIE

OPOWIADACZ

Miasteczko małe...
Sklepów kilka, dwie stacje benzynowe...
Gdzieś pod lasem na obrzeżach fabryka opakowań...
Jeszcze dalej ferma świń...
ale ubojni i masarni już w miasteczku nie ma.
Wszyscy w miasteczku znają się, każdy o każdym wszystko wie...
...
I Wszyscy znają dwie rodziny Wolfów.
...
Tak się złożyło dziwnie, że dwie rodziny niespokrewnione w jednym małym miasteczku żyją.
Jedna przy wylotówce na Lizbonę, a druga na Moskwę...
Dwa końce miasta...
Dwie parafie...
I te parafie ważne są i wielką rolę odgrywają w tej opowieści.
...
Parafia Biała i Czerwona...
...
A wszystko ... wiele... Naprawdę wiele lat temu zaczęło się tak...

W rodzinie Wolfów... Tych od parafii Białej...
urodził się syn.
Piękne, dobre dziecko.
Chłopak bardzo szybko odkrył,
że nikogo nie jest w stanie tak bardzo pokochać, jak Boga.
Poszedł do seminarium... Potem otrzymał święcenia... Został wspaniałych duchownym.
...
I wtedy proboszcz z parafii Czerwonej powiedział do swoich Wolfów:
„Gdybyście i wy dali takiego duchownego...
Błogosławił bym wam i był szczęśliwy”.
...
I tak się stało.
Może z namowy, może z zazdrości, a może z serca czystego jeden z synów dostał łaski powołania i został księdzem.
A potem to już poleciało...
Dwie rodziny Wolfów na zmianę, co drugie pokolenie oddawały kościołowi jednego ze swoich synów.
Nie wiem, czy wszyscy czuli powołanie, ale to chyba nie miało znaczenia.
Przeważnie do stanu kapłańskiego przeznaczano pierwszego syna.
Otaczano go od najwcześniejszych lat taką atmosferą miłości, aurą świętości, że dzieciak był przekonany o tym, że kościół to jego prawdziwy dom, a Bóg to jego prawdziwy ojciec.
...
Miasteczko kibicowało Wolfom.
Dzięki nim, mieszkańcy czuli, że uczestniczą w czymś ważnym,
świętym, ponadczasowym,
czuli się bezpieczni.

Przetaczały się wojenne i polityczne burze, a w miasteczku zawsze był spokój.

Mieszkańcy uwierzyli, że to sam Bóg się o nich troszczy.
Jedyną ceną było kolejne dziecko oddane kościołowi.

Wokół miasteczka rozwiesili kolorowe fladry jako symbol ochrony, przez którą nie jest w stanie przedrzeć się żadne zło...

Ale nie wiedzieli, że nadejdzie czas, gdy sami będą bali się podejść do tej granicy...
Nie zdawali sobie sprawy, że tworząc ten bezpieczny krąg,
zamknęli się w nim
jak w klatce.

I wreszcie dochodzimy do dnia prawie dzisiejszego...
Przyszła kolej na parafie Białą.

Córki

Nasz tatuś i jego trzech braci starali się jak mogli, lecz żony rodziły wyłącznie córki.
W sumie na świat przyszło dwanaście ślicznych dziewcząt.
Ale nikt się do nas nie uśmiechał, nie pozdrowiał, całe miasteczko niecierpliwie czekało na syna.
Czekało...

Opowiadacz

Kiedyś, po pastercie Bracia przyszli na plebanię do swojego proboszcza...
Przynieśli wódkę...
i powiedzieli.

Bracia

„Nasze żony już nie dadzą rady. Nie wiemy co robić. Staraliśmy się z całych sił, ale one rodzą tylko córki.
Nie wiemy, co robić...”

Ksiądz

Napijemy się...

Opowiadacz

Powiedział proboszcz.

...

Ksiądz

Siedzieli pół nocy, pijąc, zagryzając kielbasą i milcząc.

Opowiadacz

Pili, ale byli tak szczerze smutni, że żaden z nich nie mógł się upić.
W końcu proboszcz wstał od stołu...
Podszedł do Antoniego, ukląkł przed nim.
Objął jego dłonie i powiedział...

Ksiądz

Ty Antoni i twoja żona jesteście najmłodszy...
Musicie spróbować jeszcze raz...

Antoni (Tata)

A jeżeli...

Bracia

Znowu będzie córka?

Ksiądz

Ja...
modlić się będę gorąco.
A jeżeli i teraz urodzi się córka...
To znaczy, że Bóg tak chciał, że taki jego wyrok.

Opowiadacz

-I co wtedy zrobimy?- zapytali bracia.

Ksiądz

To będzie trzynasta córka w rodzinie...
My...
Wychowamy ją na zakonnice!

Opowiadacz

-Zakonnice?- Zasmucił się Antoni...
...One mają takie smutne życie...

Ksiądz

Nie smuć się.
Ona nie będzie zwyczajna.
Ona będzie tak cudowna, że dziesięciu księży przykryje.
Będzie cudem, cudownością...
Zobaczysz to będzie Wielka Siostra.

...

Bracia

Idź teraz do żony i zrób to!

Ksiądz

Dzisiaj!

Opowiadacz

Antoni wstał, podszedł do drzwi spojrzął jeszcze raz na księdza...
-Ale... będzie ksiądz modlił się o syna?- spytał.
-Oczywiście, przysięgam!- odpowiedział ksiądz.
Ale Antoni w tę przysięgę gorącą nie wierzył.
Zbyt wielkie, szalone i błyszczące oczy miał jego proboszcz, mówiąc o Wielkiej Siostrze.

Antoni

To szal jakiś!
Szaleństwo wielkie opętało głowę!
Myśleć nie mogę!
Mózg mi się w grubym kocu zaplątał i zgubił...

Córki

Tatuś przyszedł do domu na ranem. Myślał, że jeszcze śpimy...
...mamusia siedziała w kuchni.

Tata

Byłem u proboszcza.

Matka

Nie kłam.

Tata

Byłem u proboszcza.

Matka

...?

Tata

I mam zadanie.

Matka

Jakie?

Córki

Podszedł do mamusi, przez dekolt koszuli nocnej wsunął dłoń...

Matka

Nie chcę...

Wódką śmierdzisz, nie chcę!

Tata

Powiedziałem, że mam zadanie.

Matka

Nie chcę!

Córki

A on wyciągnął jej pierś z koszuli i kazał wstać.

A ona stała, nie wiedząc jak się zachować...

A on tylko powtarzał: „MAM ZADANIE, MAM ZADANIE...”

A ona: „NIE CHCĘ, NIE CHCĘ” powtarzała

Matka

Naprawdę proboszcz ci kazał?

Tata

Tak. Kazał.

Odwróciłem ją plecami i oparłem o stół.

Powiedziałem „BOŻE”, przeżegnałem się, wzniosłem oczy do góry, prosząc o syna,

podniosłem jej koszulę nocną,

szybko opuściłem spodnie...

Opowiadacz

I tak jak prosił proboszcz zrobił to jeszcze raz.

Matka

A ja... nie chcę, nie chcę...

Powtarzałam...

Tata

Chwyciłem ją za włosy, twarz wcisnąłem w stół...

Matka

„Nie chcę”... coraz ciszej, ciszej powtarzałam...

Gdy skończył płakałam.

Joanna

I tak zaczęło się moje życie...

Wyskoczyłam z matki jak pestka z wiśni.
Nie miałam jeszcze tygodnia, gdy mnie ochrzczono...
Po mszy,
kościół pełen ludzi...
ale nikt się nie uśmiechał...
Ksiądz popatrzył na smutne twarze i powiedział...

Ksiądz

Radujmy się córką Wolfów, cieszymy!
Bo taki jest boski plan
Cisza
Taka boska wola.
Cisza

Nie bójcie, że od miasteczka odwrócił się Bóg!
Przysięgam, że on dopiero teraz przytulił nas do serca swojego!

OPOWIADACZ

Kościół słuchał księdza w milczeniu.
Widzieli jego oczy błyszczące.
Słyszeli jak szybko oddycha.
Ale nie rozumieli, co do nich mówił.
Z czego się cieszył?
Gdzie widział nadzieję?

Joanna

A on do moich rodziców podszedł...
Pocałował mnie w czoło, a potem wylał na moje oczy, usta, nos...
Na mnie całą...
zimną wodę święconą.
Wszyscy patrzyli na mnie...
Na jakiś znak święty czekali...
Że może przemówię?
Że ich pobłogosławię?
A ja płakać zaczęłam...
Z zimna i ze strachu.
A on wtedy „JOANNA, JOANNA!” Powiedział...
Im ja głośniejsze płakałam...
Tym on głośniejsze krzyczał...
„JOANNA! JOANNA!”
-Ja ciebie chrzczę Joanno!
Chrzczę ciebie Joanno!-
krzyczał!

Tata

Weronika miała być! Weronika!

Joanna

Ale ksiądz taty nie słyszał!
-Joanna, Joanna!- krzyczał!
-Postanowione w niebie już zapisane!

Ksiądz/Joanna

Wasza córka to Joanna!!!

Joanna

W kościele cisza wielka...
Ja płakać przestałam, on krzyzczeć przestał,

ludzie zgłupieli osłupieli...
I nagle przez witraż promyk światła się przedarł...
Jak niteczka cieniutka...
I na ołtarz padła...
Na umęczonego...
I wszyscy to widzieli...
I na to światełko jak na cud patrzyli.
Cisza wielka nikt nie oddycha, wszyscy patrzą.
A potem śpiewać ktoś zaczął...
I radość wielka i łzy.
I już mnie kochali.
Już o mnie mówili „NASZA JOANNA!”

pieśń wielka szczęśliwa

Nie ma miejsca na wątpliwości
Nie ma miejsca na żale
Jesteśmy silni w jedności
W niej trwamy jak w rytuale

Wilk za wilkiem biegnie goni
Łapy znaczą prawdy szlak
W rzece w lesie w kałuż toni
Wilk za wilkiem biegnie tak

Jedna ścieżka nam pisana
Żaden z nas nie zmieni drogi
Wszystkie zmysły aż do rana
Poprowadzą wilków nogi

W rzędzie jeden za drugim
Prowadzą nas nosy pierwszy i wiara
Jeśli który zboczy z drogi
Czeka na niego wilcza kara

Opowiadacz

I wtedy zaczął padać deszcz!!!

**JOANNA
DZIECIŃSTWO**

Córki

Mamusiu, mamusiu...
Do pokoju Joanny tatuś wszedł,
cichutko.
A ona na kolanach, o tapczan oparta śpi.

Tata obok Joanny cichutko usiadł.

Matka

Joanna śpi!

Tata

Czuwa.

...

Śpisz?

Joanna

Czuwam, nie śpię...

Tata

...

Joanna

Naprawdę.

Tata

Wierzę ci.

Joanna

I chyba dzisiaj coś poczułam.

Tata

Co?

Joanna

Gdy w ten obrazek święty wpatrzona...

... klęczałam,

to kolory dziwne z niego wyszły...

Na ścianie tańczyć zaczęły...

A ściana pulsowała...

Matka

Matka w drzwiach stanęła i słyszy wszystko.

Nareszcie.

...

Słyszałeś?

Tata

Cały czas na obrazek?

Joanna

Wzroku nie spuściłam.

Nawet nie mrugnęłam...

Matka

Biegnę do kościoła.

Joanna

Mamo?

To już to?

Tata

Nie... Jeszcze...

Nie to...

Joanna

To kiedy ?

Tatusiu...

Ja już siły nie mam...

Córki

Mamo!

Dlaczego przez zęby zaciśnięte Joanna mówi?
Zębami łyż z oczu wyciska?

Tata

My z mamą też czekamy...
Też cię wspomagamy.

Matka

Skąd ty wiedzieć możesz?

...

A może to już to?

Tata

Nie!

To oczy zmęczone.

Matka

Skąd wiesz? Ona oczy ma młode!

Tata

Wiem!

Bo tu nie wierę, ale rozum trzeba mieć!

Matka

Ty przez ten rozum swój wątpić zaczynasz!
Gdzie w tym, co się w naszym miasteczku dzieje, rozumu szukasz?

Tata

Może dlatego, że już wszyscy o nim zapomnieli, tak go znaleźć trudno!

Matka

Uważaj!

Uważaj!

Tata

Bo co!?

Matka

Bo zaraz bluźnić zaczniesz!

Córki

Tatusiu! Mama straszna aż cała drzeć zaczęła!

Matka

A ty czego płaczesz?

Na kolana padnij!

Joanna

Kolana mnie bolą!

Cały czas o Bogu myślę, na Boga czekam!

Na stojąco też mogę!

Matka

Głupia dziewucho!

Ty nie masz o Bogu myśleć!

Ty masz w nim trwać!

Joanna

Czekacie na jakiś boski znak...
Że coś mnie natchnie, dotknie, nawiedzi.

Ja też czekam...

Mamo czekam...

Naprawdę...

Ale pusto, pusto.

....

...

...

I wstaje z kolan

Matka

Gdzie!?

Joanna

Na słońce...

Chce się bawić, biegać!

A mama ciągle jak strażnik, ciągle mnie podgląda, co szepczę podsłuchuje.
Jak ja mam moją rozmowę z Bogiem zacząć, kiedy wiem, że jej wszyscy słuchać będą?

A ja chce sama!

Po cichutku...

Wyszła Matka

Tata

...

Joanna

Pomóż mi tato...

Proszę...

Tata

Ubierz się.

Z domu wyjdziemy.

Joanna

Na łąkę?

Tata

Tak.

Joanna

Na lody?

Tata

...

Joanna

Kocham cię!

Matka

Kogo kochasz?

Joanna

Boga...

Matka

Gdzie idziecie?

Joanna

Gdzie idziemy?

Tata

Na cmentarz.

Kwiaty podlać trzeba.

Matka

Dobrze...

Dobrze, że na cmentarz...

Pomódl się przy grobach.

Córki

A my możemy?

Tata

Nie.

Poszedł na łąkę z Joanną.

Joanna

A cmentarz?

Tata

...

Buty ściągnąć możesz i po łące biegaj.

Pobiegła Joanna, a Tata przerażony, przestraszony.

Już żałuje.

Buty jej pozwoliłem ściągnąć i po łące biegać.

Boże...

A ona jak koza po łące skacze...

Boże...

Piszczysz za głośno!

Boże...

Ksiądz idzie, ksiądz idzie!

Buty wkładaj! Szybko!

Podszedł Ksiądz.

Tata

Ubierz buty! Szybko...

Nie biegaj!

Nie śmieć się!

Ksiądz

Niech biega...

Tata

Ciszej!

Ksiądz

Niech biega, niech się śmieje.

I stoją, i na biegającą patrzą się.

Na scenie pojawia się

stolik, krzesła, kelner;

dania grillowane,

butelka wina.

Ksiądz i Tata przy stoliku siadają, każdy obfity talerz dostaje.

Tata spięty a Ksiądz...

wyprostowany, lubi przy stole siedzieć,

przeżuwać powoli, ale stanowczo,

ze smakiem połykać.

Taki ksiądz, który zanim coś powie, usta chusteczką wytrze.

Ksiądz

Smutny jesteś?

Tata

Nie.

Ksiądz

Uśmiechnij się. No...

Spróbuj... Dla mnie.

Tata w grymasie wykrzywił się.

Ksiądz

Widzisz... Mówiłem.

To nie uśmiech, to grymas jak skurcz bolesny.

O nią się boisz?

Nie bój się.

Bóg troszczy się o nas.

Tata

Skąd ksiądz wie...

Że się troszczy...?

Skąd ksiądz wie, że to co musimy przeżywać to wynik troski?

A może jesteśmy jak dziecko które zawiodło rodzica...

Joanna

A co wtedy robi rodzic?

Wie ksiądz?

Mówi... „Zrobiłem, co mogłem, teraz radź sobie samo”.

Ksiądz

No cóż...

...

Bóg dał nam wolną wolę

Tata

Żaden kochający rodzic nie pozwala robić dziecku tego, na co ma ochotę, tylko to, co jest słuszne.

Joanna

Mama mówi, że najbardziej nieszczęśliwe dzieci to te, od których nikt niczego nie wymaga.

Tata

Które nie wiedzą gdzie są granice... jakie mogą przekroczyć...

Joanna

A ja mam naturę odkrywcy!

Tata

Szuka granic,
by się z nimi zmierzyć....

*Joanna skacze i biega, zasapana, spocona.
Mówi, ale ledwo oddycha.*

Tata

Gdy ich nie znajdzie, gubi się.
od granicy do granicy, to jest cel naszego życia.
Od granicy do granicy..
Przestrzeń pomiędzy nimi określa nas, to, kim jesteśmy.

Ksiądz

Nie czujesz wszechogarniającej
otaczającej nas z każdej strony obecności Boga?

Tata

A skąd ksiądz wie, że to co odczuwa, to jego obecność?
Skąd ksiądz wie, że właśnie tak nie odczuwa się....
.... nieobecności...?

...

Joanna

Codziennie czekam na niego,
na jakiś znak boski,
że mnie przeniknie,
pobłogosławi, poda rękę...
I co?

Tata

Po całej nocy płaczu i próśb jedyne, co nam zostaje,
to-
-rób co chcesz.

...

Wolna, wola
nie jest darem,
jest sprytnym wytłumaczeniem,
pocieszeniem,
wymówką dla naszej samotności.

...

Może zostawił nas ...

Jak, jak...

Jak zamek na plaży, który zniszczyła fala....

Zabrał swoje wiaderko, swoje łopatki i przeniósł się bliżej wydm...

I do nas nigdy nie wróci, bo wie, że jak pięknych wież, murów by nie postawił...
to tylko piasek....

Przyjdzie fala...
i zniszczy wszystko...

Ksiądz

No mów... mów...

Tata

A może nie jesteśmy żadnym planem?

Joanna

Może jesteśmy jak kleks na papierze,
śląd palców na szybie...

Tata

Czymś, co powstało przypadkiem i nad istnieniem czego nikt się nie pochyli...
Kto by się przejmował odciskiem stopy na piasku, gdy celem jest droga.

Ksiądz uśmiechnął się.

Ksiądz

Skąd ty to wszystko wiesz?

Tata

Bóg mi powiedział...

Ksiądz

Dlaczego tobie?

Tata

Bo...

A może to ja sam...

Ksiądz

...

Jej przyszła świętość ciebie smuci?

Tata

Nie.

Świętość nie...

To, że cierpieć będzie.

To, że płakać będzie.

Ksiądz

Najtrudniejszy w cierpieniu jest strach przed cierpieniem.

Wystarczy zacząć,

i już...

Dalej samo pójdzie.

Ona będzie płakać.

A świat za nią będzie śmiać się.

Równowaga?

Rozumiesz?

„Muzykę słyhać tylko, gdy cisza jest.”

Tata

Tylko dlatego ona ma być ciszą?

Ksiądz

Na tym właśnie świętość polega...

A nie przeciętność.
O nas świat zapomni.
A o niej...?
Jak Bóg da... nigdy.

*Podbiega zasapana Joanna.
Ksiądz ją przytula energicznie i z uśmiechem.*

Ksiądz
I jak dziecko?
W końcu coś poczułaś?

Joanna
Nie.
Ale czuję, że to już niedługo.

Ksiądz
Zasapałaś się.

Joanna
To z przejęcia.

Ksiądz
Że miłość cię wypełnia?

Joanna
Że miłość mnie wypełnia...

...
Czułam...
Dorastałam...
I nie wiedziałam, co się ze mną dzieje...
Czułam...
Jakby diabeł we mnie dom znalazł.

*Ksiądz talerzyk z chlebem unosi w stronę słońca.
Kelner przybiega, przed księdzem klęka,
komunię przyjmuje.
I już nie knajpa ogródkowa,
już ołtarz,
już msza.
A komunia nie chlebem,
tylko resztkami z talerza
widelcem nagarniane do ust.
Gdy się nie mieszczą,
ksiądz palcem dopycha.*

Ksiądz patrzy na ministranta służącego do mszy i do Joanny mówi.

Ksiądz
Nie patrz tak na niego.
Oczy spuść.
W podłogę patrz.

Matka
Nie rób mi wstydu.
W tym chłopaczysku chcesz boga znaleźć?
Oczy spuść!

W podłogę patrz.

Bracia

To nie jej wina...

To on ją kusi...

Niby ministrant...

...

A jak dumnie stoi...

A służyć powinien...

A wygląda, jakby wszyscy jemu służyć mieli...

....

Porozmawiam z nim...

Daj spokój.

Chodźcie. Tak trzeba.

I poszli Braciai pod płotem czekają, aż Jarek ze mszy będzie wracał.

Idzie Jarek, a Bracia za nim.

Jarek ogląda się...

Bracia

Podejdz...

Jarek

Nie.

Bracia

Podejdz.

Jarek

Nie.

Bracia

Podejdz.

Jarek

Czego chcecie?

Bracia

Niczego.

Bracia

Pilnujemy tylko...

Bracia

Żeby twoje myśli, tam gdzie nie trzeba...

Bracia

Nie poleciały.

*Jarek ucieka.
Biegnie, biegnie jak szalony na łąkę,
do jamy w ziemi wykopanej skoczył, a tam Joanna.*

Jarek
Co ty tutaj robisz?

Joanna
A ty?

Jarek
To moja kryjówka.

Joanna
Moja też.

Jarek
Moja!
Ja! ...
Ja pierwszy odkryłem!
I pogłębiłem!

Joanna
A ja kwiatki przynoszę!

Jarek
A ja je potem wyrzucam!

Joanna
Bo jesteś głupi!

Jarek
Bo więdną!
Wcale nie jestem głupi!
To ty nienormalna jesteś!

Joanna
Nie jestem!

Jarek
Jesteś!
Wszyscy tak mówią!

Joanna
Kto tak mówi?

Jarek
Mój tata!

Joannie łzy do oczu napłynęły, zęby zacisnęła.

Joanna
Zobaczysz...
Powiem wszystko swoim wujkom i popamiętacie!

Jarek ją za rękę łapie.

Jarek
Z jamy chcesz wyjść?
Nie powiesz!

Joanna
Powiem! Puszczaj!

Jarek
Nie powiesz!

Joanna
Powiem!
Boli!
Wujku, tato, wujku!

Jarek
Nie powiesz!
Cicho!

*Ale Joanna wcale krzyczeć nie przestaje.
Coraz głośniejszym głosem wzywa.*

Joanna
Mnie żaden chłopak dotykać nie może!

Jarek
Bo co?!

Joanna
Bo to grzech!

Jarek
Mówiłem, że nienormalna jesteś!

Joanna
!

Opowiadacz
Jarek rzucił się na Joannę, usta ręką zasłonił...
swoim ciężarem do ziemi przycisnął.
... Omdlała...
ciało...
Jarka poczuła...
na swoim...
Jego ciepło ją przenikało...
przestraszyła się bo zrozumiała... tak dużo zrozumiała...
Tyle lat nad świętością pracowała,
tak się starała,
a teraz przez Jarka
omdlała?

...
*Jarek przerażony na Joannę jak na trupa patrzy.
-Co ty, co ty..- mamrocze... -Co ty, co ty... Wstawaj...
- w kółko powtarza...*

*Joanna powoli wstaje...
z ziemi się otrzepała i z jamy wychodzi.
Jarek skulony, broda w kolana wtulona.. Nie zatrzymuje jej, cichutko siedzi.*

Joanna

Tchórz!

I poszła

Jak ja teraz do domu wrócę?
Do łóżka położę...
Kołdrą aż po uszy się nakryję...
Może Matka nie zobaczy, nie pozna...
Tyle lat się starałam.
Tyle lat pracowałam.

Córki

Do domu wracasz i ostrożnie drzwi otwierasz?
I na palcach chodzisz?
Do łóżka się kładziesz...?
Mamo... mamo...
Tacę z jedzeniem przy łóżku Joanny zostaw.
Ona kołdrą aż pod uszy się przykryła.

Matka

Widzę, że nie spisz...

Joanna

Nie śpię mamusiu.

Matka

Głodna jesteś?

Joanna

Nie,
mamusiu...

Matka

Przecież cały dzień nic nie jadłaś.

...

Ukrywasz coś przede mną?

...

Głodna jesteś?

Joanna

Tak...

Matka

To zjedz...

*Joanna ostrożnie, powoi...
najpierw jedną,
potem drugą nogę spod kołdry wysuwa... na podłodze stawia.
Matka wstała, do przedpokoju wyszła... kaptcie przyniosła.*

Matka

Załóż, bo będziesz chora.

Joanna

Dziękuję.

Matka obok Joanny usiadła.

Matka

Nie jesz?

Joanna

Już mamusi...

*Rękę do talerzyka wyciągnęła... ale Matka całą tacę na podłogę...
powoli, jakby od niechcenia.*

...

*Joanna powoli najpierw jedną, potem drugą nogę pod kołdrę wkłada i znowu pod sam nos się przykrywa.
Jakby taśmę w zwolnionym tempie od tyłu puścić..*

Matka

Nogi masz z ziemi brudne.

Joanna

Przewróciłam się...

Matka

Paznokcie brudne...

Joanna

Przewróciłam...

*Matka wstała, za koniec kołdry chwyciła i ciągnie.
Joanna puścić nie chce, ale Matka szalona, siły ma więcej.
Kołdrę z Joanny zerwała.
Na sukienkę patrzy.*

Matka

Sukienka w ziemi cała!

*Joanna leży, już nic nie mówi,
na Matkę patrzy...*

Gdzie byłaś?

...

Gdzie się przewróciłaś?

Joanna

Na ziemi...

Matka

Gdzie?

Joanna

Mamo...

Matka

Gdzie ty Boga szukasz?..

W ziemi?

Wyglądasz, jakbyś pazurami ziemi chciała rozdrapać!

Joanna

Mamo...

Matka

W ziemi Boga szukasz?

Jakiego Boga chcesz głęboko w ziemi znaleźć?

Do jakiego Boga drapiąc pazurami chcesz sobie drogę oczyścić?

Joanna

Tato!

Matka

Nie pomoże ci twój tatuś!

Pochyla się nad córką i za usta chwyta.

Jeszcze do świętości nie doszłaś...

A już egzorcyzmów potrzebujesz?

Ja ci taką drogę krzyżową zrobię...

Tak ci życie uprzykrzę, że u Boga w każdej sekundzie będziesz schronienia szukać!

To twój jedyny przyjaciel, jedyny pocieszyciel będzie...

Nie po to swoje życie poświęciłam dla ciebie...

Żebyś ty swoje wyżej nad moje stawiała.

Patrzą na ciebie wszyscy...

A mnie oceniają!

Jak ty nie dasz rady, to nie z ciebie, ale ze mnie śmiać się będą.

Gdy się przewrócisz to powiedzą, że ja ciebie nie przytrzymałam!

Że twoją rękę puściłam!

...

To ja ci przysięgam!

Ja twoją rękę tak mocno trzymać będę, że ci ją złamię a nie puszcze!

Więc uważaj i więcej się nie przewracaj!!!

...

Puściła córkę, ogień powoli wygasa...

Joanna przerażona na kolana padła...

placze...

Matka też płacze i nogi córki ręcznikiem wyciera.

Tata

...

Matka

Odejdź, nie przeszkadzaj!

Daj matce córką się nacieszyć!

Tata na fotelu usiadł, głowę w dłoniach schował.

...

Świat zawirował.

Tata w knajpie... gwar, szklanki brzęczą.

Do Taty podchodzi Sabina (kelnerka, właścicielka).

Sabina

Smutny jesteś.
Na nieszczęśliwego wyglądasz.

Tata

Od dawna mam wrażenie, że szczęście to objaw choroby.
Nawet kiedy się uśmiecham ...

Sabina

To?

Tata

To źle się z tym czuję...
Wykrzywiony taki...
Dziwnie...
Książdz mówił...

Sabina

Bła, bła, bła...
No? Co mówił? Przepraszam...
Powiedz... z ciekawości aż drzę.
Bła, bła, bła?

...

Filizankę przed Tatą stawia.

Tata

Wódka...?

Sabina

Napij się.

Tutaj o świętości ludzie chcą zapomnieć, więc nie patrzą i sami chcą być niewidzialni.

...

Ja bym ci nie pozwoliła...

Tata

...

Na co?

Sabina

Żebyś był smutny...
Widzisz?
Uśmiechnąłeś się.
Nie wstydz się, oczu nie spuszczaaj.

Tata

Ja się nie wstydzę.

Sabina

W oczy moje popatrz.

Tata

No. Patrę...

Sabina

Nie patrzysz.

Tata

Patrzę.

Sabina

Na ucho...

Ale w oczy patrz.

....

I co widzisz?

...

Tata

A ty co widzisz?

Sabina

Chłopca...

Tata

Chłopca?

Sabina

Takiego co by chciał...

Tata

Co by chciał?

Sabina

Bła, bła, bła...

No?

Co by chciał?

...

I się zaczerwienił chłopiec?

Tata wstał.

Wychodzisz? Zostań jeszcze chwilę.

Tata

Muszę.

Sabina

Że ludzie zaczną gadać, boisz się.

Tata

Nie.

Sabina

Gdybyś chciał kiedyś posiedzieć i znów się zaczerwienić...
Od zaplecza wejdź, na zapleczu na mnie poczekaaj, tam się schowaj...

Wyszedł Tata, do domu poszedł.

Mama

Do siebie samego się śmiejesz, uśmiechasz, pogwizdujesz.
To już nie jest skurcz bolesny... dziwne.

...

Do kolacji siadajmy.
W ciszy, w milczeniu, modlitwa.
Jedzcie powoli, przeżuwaszcie.

*Matka groźna na dzieci patrzy...
Zegar...
Najgłośniejszy w domu jest zegar.
Po kolacji Joanna naczynia sprząta, do kuchni odnosi, herbaty wszystkim
nalewa.*

Tata
Cukier...

Matka na Tatę z wyrzutem patrzy. Dzieci to na Matkę, to na Tatę.

Tata
Poproszę o cukier.
Mam ochotę wypić herbatę z cukrem.

*Matka wstała, do kuchni wyszła, cukier w torebce przyniosła, wściekła przed Tatą postawiła. On spokojnie
torebkę otworzył, trzy łyżeczki sobie posłodził.
Dzieci na Tatę patrzą.*

Tata
Proszę dzieci...
Jeżeli macie ochotę...

*Dzieci na Matkę patrzą, boją się po cukier sięgnąć.
Tata wstał i każdej córce herbatę posłodził.*

A teraz pijcie.

*Powoli dziewczynki po herbatę sięgają. W Matkę wpatrzone. Piją łyżkami malutkimi.
Jedna nawet siorbnęła głośnie. Zaśmiały się dziewczynki.*

Wasza mama... kiedy ją poznałem, niczego bez cukru nie wypła...
A do kawy... to cztery łyżeczki słodziła.

Córka
Naprawdę mam?

Tata
Straszny łasuch była na słodycze.
Zawsze gdy była na mnie zła,
przynosiłem pierniczki i wtedy o wszystkim
zapominała...

Córki na mamę kamienną patrzą i śmieją cichutko.

...Takie pierniczki.

Z kieszeni marynarki dwie paczuszki pierników wyciągnął.

Proszę, częstujcie się, mama też chce?

*Matka wyszła.
Pierniczki rozdane, w ciszy jedzą śmieją się, ale jedna córka swój pierniczek Joannie oddaje.*

Córka

Niech Joanna zje.
Ona teraz za te pierniczki taty zapłaci...
I skończy się śmiech.

Matka do pokoju wraca.

Matka

Tak? Już? Zjadłyście? Teraz do łazienki.
Słodczyce na noc...

Dziewczynki wybiegły. Tata sam w pokoju z Matką został. Siedzą.

Dziewczynki śmieją się.

Zegar.

Serwetka.

Zegar.

Dziewczynki do pokoju wchodzi,

„Dobranoc mamo, dobranoc tato, z Bogiem...”

- Z Bogiem - Tata z Matką odpowiadają.

Dziewczynki wyszły, Matka bez słowa z pokoju wyszła...

Światło w pokoju zgasiła, Tata w ciemności został.

Świat się zakręcił...

Tata już nie w domu, już na zapleczu w ciemności siedzi.

Sabina wchodzi.

Przestraszona zapiszczała, gdy Tatę zobaczyła.

Sabina

Wystraszyłeś mnie...

I cisza taka... długa...

I patrzy się Sabina...

I nie wierzy...

szczęśliwa...

Tata

Nie chciałem...

Sabina

Nie chciałeś?

Tata

Żeby ktoś mnie zobaczył...

Sabina

Widzisz? Tutaj nikt cię nie znajdzie, tylko ja...

Obiecuj, że będziesz zawsze, gdy znaleźć ciebie ochotę będę miała.

Czerwienisz się? Znowu?

Tata

Ślina tak gęsta, że przełknąć trudno.

Sabina

Chcę spróbować...

Tata

Ty to jesteś...

Sabina

Kim, czym dla ciebie jestem?
Po co tutaj przychodzisz?
Czego ode mnie chcesz?

...

Pst... Cicho... wołają mnie...
Muszę wyjść...

Tata

Rozumiem. Ja Pójdę...

Sabina

Nic nie rozumiesz, poczekaj chwilę.

Wychodzi i światło gasi.

Świat się zakręcił...

Tata przy stole w domu siedzi.

*Matka do pokoju wchodzi z dziewczynkami,
talerze na stole ustawiają, do posiłku usiedli, modlitwa...*

Matka

Do kolacji siadajmy.
W ciszy, w milczeniu, modlitwa.
Jedzcie powoli, przeżuwaszcie.

*I znowu bez jednego słowa, znowu zegar najgłośniejszy, znowu po posiłku Joanna sprząta...
Herbatę przynosi...*

Tata

Cukier poproszę.

Znowu dziewczynki na Matkę patrzą.

Matka wstała i do kuchni wyszła, cukier w cukiernicy na stole postawiła...

Tata posłodził.

Tata

Teraz wy dziewczynki...

Ale dziewczynki...

Córki

Nasz kochany tatuś...
On myśli, że może normalnie żyć...
a łaska wielka sama przyjdzie.
On jest wiecznym, małym chłopcem...
Na szczęście my, jesteśmy inne...
Prawda?
Jakie my jesteśmy?
My jesteśmy dojrzałe...

Tata

Słodzicie czy nie?

Córki

Dziękujemy tatusiu. My nie chcemy...

Tata

Przecież lubicie słodką herbatę.

Córki

Nie lubimy.

Ostatnio nam nie smakowała.
Już nie chcemy cukrem słodzić.

Tata

Mama wam zabroniła?

Córki

Mama niczego nie zabrania.
Nam pozwala decydować.

Matka

Oczywiście, że zdarzają się odpowiedzialni mężczyźni.
Ale tatuś do nich nie należy...

Córki

To nie jest jego wina, on się taki urodził?

Matka

Traktujmy go jak przeszkodę, którą trzeba przejść...
Aby osiągnąć nasz cel.

Tata nic nie odpowiedział. W ciszy herbatę wypili.

Matka

A teraz do łazienki.

Wybiegły dziewczynki, znowu zegar najgłośniejszy.

Matka jeszcze chwilę przy stole wytrzymała, potem wstała, światło zgasiła z pokoju wyszła.

I znowu zawirował świat.

Tata na zapleczu siedzi, Sabina wchodzi.

Światła nie zapala.

Sabina

Jesteś?

Tata

Jestem.

Zapal światło.

Sabina

Nie.

Drzwi zamyka na klucz... do drzwi pukanie ... pukanie...

Pst...

Nie ma mnie.

Gdy ty jesteś, to mnie nie ma...

Śmieje się Sabina cichutko.

Czuję się jak dziewczynka...

Czuję, jakbym pod kocem się chowała.

Pst... cichutko musimy być.
Gdzie jesteś?

Tata

Tutaj...

*I potrąciła Sabina skrzynkę, coś spadło coś się rozbiło.
I śmieje się cichutko Sabina. I śmieje i pojękuje...
Śmieje się, bo wie, że skrzynkę specjalnie potrąciła.*

Ał, ał,... Zrobiłam sobie coś, ała...

Tata

Poczekaj...

W ciemności do Sabiny podejść chce, na skrzynkę wpada, coś spadło coś się rozbiło.

Ała!

Sabina

Niezdara.

Tata

Ty też...

*I w ciemności kolano rozciera.
I w ciemności Sabiny szuka.
Znalazł.*

Sabina

Ja nie...

Ja specjalnie...

Ale ty niezdarny chłopczyk...

*Tata Sabinę z podłogi podnosi...
Sabina szybko Taty nie puści.*

Więc znów przyszedłeś?

Do mnie?

I znowu będziesz siedział, nic nie mówił...

Milczeć noc całą będziesz?

...

A ja wiem, że żona twoja chłopca w tobie nienawidzi...
Ona by nie chłopca... tylko mężczyzny chciała.

Tata

Chyba tak.

Sabina

A ja...

Takiego chłopca chciałabym mieć.
Życie całe mogłabym się nim opiekować.
I wtedy chłopiec by nie milczał?
Tylko śmiał się...

Tata

Chyba tak....

...

Ty bezpłodna jesteś...

Dlatego mi za tobą rodzice chodzić nie pozwolili.

Sabina

W tej chwili jednej mogłeś jak mężczyzna się zachować...

...

...

Ty nawet nie wiesz, jak potrafi kochać kobieta,
która miłości nie musi na części dzielić.

...

Dobrze, że ciemno prawda?

Tata

Dobrze.

Sabina

Zatańcz ze mną.

Tata

A muzyka?

Jak bez muzyki tańczyć chcesz?

Sabina

Jak?

Pieprzyć muzykę!

Pst...

Serduszko... Mojego serduszka posłuchaj...

No... nie wstydź się.

W ciemności ciebie nie widzę.

Czujesz?

Jak gra? Słyszysz?

A teraz tańcz...

Ze mną.

I tango zwariowane. Skrzynki, wszystko na podłogę, tłucze się, ale oni już nie słyszą.

O „pst”... nie dbają.

Świat zawirował.

...

...

...

A Matka jak wilczyca wyje.

PRZEMIANA MATKI

Matka

Zdradził! Zdradził! Zdradził mnie!!!

Bracia przybiegli.

Bracia

Nie upilnowaliśmy!

Matka

Nie upilnowaliście!

Bracia

Nie upilnowaliśmy!

Matka

Sen miałam, że nocą on z domu wychodzi.

Przez miasteczko idzie...

Obcasami stuka, uśmiechnięty...

W stronę kamienicy czerwonej zmierza...

Drzwi na niego

Otwarte czekają...

Ona już otwarta czeka na niego!

I ściska go

I całuje...

Bracia

A on?

Matka

A on smoczek do ust bierze...

A ona go tuli....

Bracia

To sen tylko!

Matka

Sen tylko...

...

To patrzcie! W domu go nie ma!

Łóżko puste, zimne!

Nawet nim nie pachnie!

...

Rozbiegnijcie się.

Szukajcie!

Stuku obcasów nasłuchujcie...

Skąd wraca, wytropić musicie...

Wywęszyć...

Bracia

Przyprowadzimy go.

Matka

Nie!

Ukrywać się musicie...

Zdradzić nie możecie...

Żeby się nie przestraszył...

Żeby kolejnej nocy znowu wyszedł...

Zdradził się...

A wy wtedy jego śladem...

Które drzwi nocą dla niego otwarte, odkryjecie...

Bracia

Przyprowadzimy go!

Matka

Nie możecie!
Zobaczyć was nie może!
Mnie wszystko opowiecie...
A ja wtedy zdecyduję, co zrobić trzeba...
Kogo ukarać...
Ją czy jego...
Bo może on w nocy jak we śnie...
Do niej idzie...
Śpiący...
A ona to kurwa, szmata, zdzira, dziwka, oset, kleszcz...
W jego sen się wciska.
Biegnijcie!

Bracia

Taki wstyd!

Matka

Biegnijcie!

*Pobiegli w kątach miasteczka się pochowali.
Gwizdki w usta włożyli, co jak puchacze grają...
aby się wezwać, żeby się zawołać.*

..

....

.....

Opowiadacz

I kroki słyhać.
O bruk. „Stuk, stuk”.
Kroki szybkie.
I kolejne.
Z różnych stron.
Puchacze się wzywają, nawołują.
Buty po bruku uciekają.
Do jamy Joanna wskoczyła.
Zasapana, przestraszona.
Oddechu uspokoić nie może.
Coś się poruszyło w jamie.

Joanna

Kto tu jest?

Jarek

Ja!

Joanna

Dlaczego nocą w jamie siedzisz?

Jarek

Dlaczego ty nocą do jamy przybiegasz?

Joanna

Pst...

Jarek

Dlaczego?

Joanna

Ja przed wujkami uciekam!

I znowu sowy słyszeć coraz bliżej.

Jarek

A ja...

Joanna

Pst...

Jarek

To sowy!

Joanna

Wujkowie jak sowy w nocy się nawołują.

Ratuj!

Jarek

Dlaczego przed wujkami uciekasz?

Joanna

Pst.

Ratuj!

Już sów nie słyszeć, już się wujkowie nie nawołują.

Już razem idą.

Kroki coraz bliżej.

Tak blisko, że oddechy słyszeć.

Bracia

Tutaj coś się ruszało...

Też słyszałem.

Wyjdź.

Bracie.

...

Wyjdź.

Nas się nie bój...

Wyjdź...

...

Nie udawaj, że nie słyszysz.

Że ciebie nie ma.

Bo jamę kamieniami zarzucimy...

...

Tak?

Słyszysz?

Jak go tam nie ma... to słyszeć nie może.

...

Jak go tam nie ma... to kamienie mu krzywdy nie zrobią.

Bracie! Kamień ciężki trzymam...

I ja...

...

Dobrze, że ciebie tam nie ma...

Bo krzywda by ci się stała...

A brata krzywdzić grzech...

...

Pierwszy ja rzucę...

Potem ja.

I ja.

Podniósł najstarszy brat ciężki kamień do góry...

Już miał rzucić, ale Joanna z jamy wyskoczyła...

Za chwile Jarek...

W dwie różne strony się rozbiegli...

Wszystko zawirowało!

Bracia

Zdradziła!

Zdradziła!

Joanna zdradziła!

Matka

Coś wam się w głowach pomieszało! Ona śpi!

Bracia

Pokaż nam!

Matka

A co z nim?

Jego czy widzieliście?

Bracia

On nie ważny teraz!

Joannę nam pokaż!

Wbiegli do pokoju Joanny.

Ona w łóżku pod samą brodę kołdrą przykryta...

Złapali za kołdrę Bracia, z Joanny zdarli.

Bracia

Widzisz?

Nogi z ziemi brudne!

Matka

Boże!

Bracia

Pad paznokciami ziemia!

Matka

Boże!

Bracia

We włosach trawa!

Matka

Boże!

Bracia

Patrz!

Jak oddycha szybko!

Jaka spocona!

Matka

Boże!

Bracia

Nocą w jamie z Jarkiem się spotyka!

Ty matką jesteś?

Ty pozwalasz na to?

Matka

Który z was pas ma...

Brat

Ja.

Matka

Za cienki...

Brat

Ja...

Matka

Szmaciany...

Brat

Ja mam wojskowy!

Brat Matce pas podał, ona głową znak dała.

Bracia do łóżka podeszli, Joannę za ręce, za nogi złapali, na brzuchu położyli.

Joanna wyrywa się, ale Bracia trzymają mocno.

Matka

To już wiem jakiego Boga w ziemi szukasz.

Kogo pragniesz...

Ja teraz to pragnienie z ciebie wypędzę!

Dla twojego dobra!

Joanna

Mamusiu, ale ja nic nie zrobiłam złego!
Ja tak bardzo całym dniami się umartwiam, że czasem w nocy...

Mamusiu!!!

Że czasem w nocy cichutko wychodzę...

Żeby w cieniu, w ciemności poskakać...

Pośmiać się troszkę...

W ciemności!

Mamusiu!!!

W ciemności, żeby nawet pan Bóg zbyt wiele nie dojrzał!

Matka

Ciężko mi z tobą, bardzo,

ja twój krzyż niosę...

Nadszedł czas abyś sama się z nim zmagala.

...

Jarkowi odpuszczę, durny chłopak.

Nad sobą nie panuje...

*Bije Matka Joannę i płacze,
ale bije bo wierzy, że dla dobra córki bić ją musi.*

Bracia

Dosyć!

Już!

Wystarczy!

Matka

Obiecałam ci, że za mury w pełnoletnie urodziny pójdziesz...

Ale widzę, że czekać nie można!

Joanna

Mamusiu!

Matka

Widzę, że spieszyć się trzeba!

Za trzy dni zdmuchniesz na torcie szesnaście świec!

I cię pożegnamy!

Pójdziesz za mury!

Ja się do twojego ojca przyzwyczaiłam,

Ty do Boga też możesz!

Joanna

Mamusiu!

*Joanna w rozpaczy woła, ale Matka znowu rękę do ciosu podnosi,
Joanna przerażona.*

Dobrze, dobrze mamusiu...

Tata w drzwiach staje... Co się dzieje nie wie.

Matka

Dom to doniczka!

Tata
Możesz.

*Usiadła Joanna.
Wodę małymi chlipnięciami pije.*

Joanna
To dla mnie?

Tata
Co?

Joanna
Pracujesz...

Tata
Dla ciebie.

Joanna
Nie jesteś śpiący?

Tata
Dla ciebie nie.

Uśmiechnęła się, zaśmiała cichutko.

Joanna
A ja wiem dlaczego ty przyzwyczajony jesteś, żeby nocą nie spać.

....
Ja wiem

....
Do kogo chodzisz.

....
Ale nie bój się...
nikomu nie powiem.

Tata
Pst...

Joanna
Pst...
Nie bój się. Za dwa dni już nikt mojego głosu nie usłyszy...

*Do pokoju Matka weszła.
Przy Joannie usiadła.*

Matka
A dla mnie wody nie ma?
...
Mną się nie przejmujcie...
Rozmawiajcie...
Że mnie nie ma wyobraźcie sobie...

Joanna
Dobranoc

Matka

Zostań.

Siadaj.

Powiedziałam.

...

Dlaczego ojciec spać nie może?

... Do kogo chodzi?

Czego powiedzieć nie chciałaś?

...

Dlaczego „pst” do niej robiłeś?

Tata

Bo siorbała... z kubka.

Matka

Siorbała...

Joanna

Tata mnie tak cichutko skarcił.

Matka

Tata cię skarcił...

Niesamowite.

Tata

A co? Miałem się drzeć na cały dom!?

Matka

Właśnie się drzesz..

Co sapisz co?

Wyjść chcesz?

Już cię nosi?

Już? Wytrzymać nie możesz?

...

Tata „wyjdź” mówi do Joanny.

...

Nie, nie wychodź...

Na córeczkę chce się tatuś jeszcze napatrzeć.

Joanna

Mam zostać?

Tata

Wyjdź.

Matka

Wyjdź.

...

Wyszła Joanna. Matka z Tatą sami zostali.

...

Czego sapisz, czego? Myślisz, że nie widzę jak patrzysz na mnie?

Boże!

Myślisz, że szczęściem dla mnie jesteś?

Na siebie popatrz... Gdzie to szczęście?

Nawet syna zrobić nie potrafisz.

Wielu mnie chciało, wielu za mną biegało...

A ja głupia...
Myślałam...
...
Ja ciebie nienawidzę...
Tak bardzo...
....
Tyle lat z tobą zmarnowałam, że już odwrotu nie ma.
Już od początku wszystkiego zacząć się nie da.
Za mało czasu mam.
Z tobą do końca muszę.
...
Dlaczego nic nie mówisz?
Dlaczego się nie odzywasz...
...
Boże.
I to milczenie twoje...
Ja nie wiem czy ty z wyższości czy z głupoty milczysz?
Co ty myślisz?
Powiedz?
Powiedz!
Odezwij się bo zwariuję i jutrzejszego dnia nie doczekam.
Czuję, że mi w głowie coś pulsuje...
Gdy ciebie widzę...
Krew do skroni napływa, oczy zalewa!
...
Bo ty przeciw mnie jesteś!
Nigdy ze mną nie byłeś!
Zawsze w odwrotną stronę niż ja iść chciałeś!
A nasza droga przecież taka prosta !
Przez historie, przez miasteczko, dawno wytyczona!
Dlaczego ty nowych ścieżek szukasz, skoro nasza już wydeptana!
Ty chcesz na skróty iść, czy się zgubić?
Po co, po co?
...
Nic nie mówisz...
Do mnie nic nie mówisz...
Tylko do Joanny się odzywasz....
Ją buntujesz, ją psujesz...
Myślisz, że jej dobrze robisz?
Nie widzisz, że ona cierpi...
boi się...?
Przez ciebie!
...
Gdyby nie to, że jesteś kim jesteś, byłbyś nikim.
...
Nie boli mnie to, że nocą znikasz...
...
Ale i tak mścić się będę

Tata

Dobranoc.

*Wyszła Matka z domu. Na łękę poszła. Jak sowa zaczęła wołać.
Najpierw cisza, ale potem z trzech stron glosy się odezwały.*

Matka

Sowy...

Jak się zbliżają słycać...
Czekam aż bracia przybiegną.
Już w ciemności przy mnie stoją.
Już dyszą...

Bracia

Dlaczego nas budzisz?
Znowu poszedł?
Znowu szukać mamy?

Matka

On w domu siedzi...
Orzechy łupie i nic nie mówi...
To ja wyjść musiałam...

Bracia

Przez brata naszego cierpisz.
Biedna.
Wstyd.

Matka

Moi chłopcy.
Pocieszyciele.
Taka samotna bez was jestem.

...

Od młodości to wy... nie on...
Mnie podobaliście się...
Nie on...
Wy...

Bracia

Ty mnie też.

I mnie.

I mnie.

Matka

Naprawdę?

Bracia

Ale za młoda dla mnie byłaś.

Dziewczynka.

Wstyd.

Matka

No i?

Bracia

No i?

Matka

Dalej za młoda jestem?

Bracie

No i?

Matka

Dalej wstyd?

Bracia

No i?

Matka

A może już nie podobam się?

Może...

Bracia

Podobasz.

Matka

No i?

...

A jakbym do jamy wpadła...

...

To byście mnie uratowali?

Bracia

Jama płytko...

Dzieci wykopały.

Sama wyjdiesz.

Matka

...

...

...

Bracia

Jakbyś kostkę zwichnęła, to bym pomógł.

Jakbyś nadgarstek nadwyrężyła, to bym pomógł.

Mnie zawołać wystarczy.

Matka

A może wy...

Mnie do jamy zaciągniecie...

Może...

Jeden za kostkę...

Drugi za łokieć...

A trzeci gdzie chce to złapie.

I do jamy zaciągniecie...

Hmmm?

Bracia

I co?

Matka

I...

Ty za kostkę...

Ty za łokieć trzymaj...
A ty co chcesz zrobić...

...

Brat

Świat zakręcił, zawirował.
Matkę chcemy złapać.
Za kostkę, za łokieć, a ona śmieje się.
Po mokrej od rosy trawie ucieka.
I przewraca się i śmieje się i ucieka.
A my jak sowy nawołujemy.
W ciemności .
Złapaliśmy.
Za szyję.
Za nogę .
Trzeci rękę wykręcił.
Śmiać się przestała.
Bo to już nie zabawa.
Już boli!
Bo za włosy złapałem i do jamy ciągnę.
I bawimy się!!!
Jak niezaspokojeni, zdziczali.
Bratową w jamie pomiędzy sobą miotamy.

...

...

...

Córki

Tato!
Zaraz świt!
Gdzie mama?
Może jej szukać trzeba?

...

...

...

OPOWIADACZ

Matka do domu wróciła...

...

Pod paznokciami, na stopach...
We włosach trawa...
Nic nie mówi bo pod językiem ziemia...
Na łóżko jak nieżywa padła, zasnęła szczęśliwa.

Matka

Pod samą szyję kołdrą się przykryłam.
Ale drzę cała.
Nie z zimna.
Z rozgorączkowania.
Uniesienia.
Pierwszy raz podniecenie czuję.
Zmęczona jestem, ale nie zasnę.
Wstanę...
Wszystko co mam zrobić zrobię...
W domu, przy córkach...
Przy Joannie...
Byle do urodzin.
Byle do jej wyjazdu wytrzymać.

A potem.
A potem...
W głowie mi się kręci,
mam gorączkę.

...

...

...

I noc znowu...
Doczekałam!
Z domu wychodzę, na łąkę idę...
Gdzie oni, gdzie?
Dlaczego nie czekają?
Już mnie nie chcą?
Już się znudzili?
Taka grzeczna byłam!
Tak ich słuchałam...

Bracia przyszli

Matka

Byłam jak mysz, którą sowy w nocy rozszarpują...
Ale nawet nie pisnęłam...

Bracia

Nie pisnęłaś.

Matka

Grzeczna byłam.

Bracia

Grzeczna byłaś.

Matka

Więc dlaczego smutni jesteście?
Dlaczego oczy wam dziś w nocy nie świecą?
Dlaczego?

...

Ja cały dzień jak pijana chodzę...
Drzę od środka cała...

A wy?

Przychodzicie tutaj jak smętne kundły, zbite...

I próbuje to rękę, to nogę... w szpony Braci wcisnąć.

Matka

Gdzie wasza dzikość, gdzie wasz bezwstyd wczorajszy?
Wy przytulenia potrzebujecie!
A ja chce być szarpana!
Jak beksy stoicie!

...

...

...

Do swoich żon idźcie!
W ich piersi obwisłe się wyplączcie!
One was pocieszą, przytulą!
W wasze oczy patrzeć będą i zrozumienia szukać!
Krowy durne!

Trawa dla nich na łące rośnie, a nie na świecie tacy panowie...
Jak wy!

*Odwracają się Bracia.
Każdy w swoją stronę idzie, do domu.*

Ale jak was znudzą, to do mnie przyjdźcie, mnie zawołajcie!

Każdy w swoją stronę idzie.

Dlaczego mnie samą w nocy zostawiacie, dlaczego?

Bracia
Z ciemności wołają.

Wstyd nam...

Za to, co wczoraj wstyd...

To jakby...
we mnie inny ktoś siedział...

Matka
Dlatego odchodzicie?
Bo wam wstyd?
Wam?
Wy co chcieliście robiliście, ale to ja wam pozwoliłam.
To ja się nie sprzeciwiłam, nie zatrzymałam, nie uciekłam!
To ja się wstydzić powinnam!
Czego wy się wstydzicie?
Siebie prawdziwych się wstydzicie?
Tego, że nie kundlami tylko sowami jesteście?

Bracia
Nie!

To nie wypada!

Wierzący jesteśmy!

Matka
Wiarę z przyzwyczajeniem mylicie!
Gdzie tu wiara?
Tu nie wiara, tu tradycja została!

Bracia
Sama córkę za mury wysyłasz.

Matka
Bo jak wiary nie ma i tradycja zniknie, to co nam zostanie?
Pustka...

Bracia do domu idą.

Matka
Jeśli wasze szaleństwo strach przykrył...
To ja wam powód dam, żeby ze mną zostać...

Słyszycie?!

...

Żonom waszym powiem, wszystko powiem!

Chcecie powód mieć!?

Wszystko powiem!

Bracia

Nikt ci nie uwierzy.

Matka

Nie?

Chodź tu do mnie...

Z ciemności do mnie przyjdź!

...

Trawę pod paznokcie wcisnę...

Ziemię w usta włożę...

Rozplączę się...

Zobaczmy...

Komu uwierzą?

Wam?

Czy matce co w bólu...

dla dobra miasteczka córkę poświęciła...?

...

Z ciemności wyjdźcie!

...

Komu uwierzą?

Mnie?

Czy wam?

Kundlom?

Bracia

To nie my suką jesteśmy!

Psami nas nie nazywaj!

Matka

Każdy kundel ma swój dzień...

Bracia

Po co to robisz, czego chcesz?

Matka

Bliżej podejź...

Bliżej...

W ciemności się nie chowaj, moje oczy widzą ciebie.

Widzę, jak się kulisz...

Jak się ze strachu pocisz, czuję...

...

Czego ja chcę?

...

Kary...

OPOWIADACZ

Popatrzyli bracia na siebie.

Każdy po pasek sięgnął.

Po cienki,

szmacyany,

wojskowy.

Za Matką pobiegli, smagając.
W końcu złapali.
Na łąkę rzucili.
Paski pętlą
za łokieć, za kostkę.
Trzeci gdzie chciał, przewiązał.
I ciągną.
A Matka śmieje się.

OPOWIADACZ

I bieżną...
I że Matka na kamieniach, na gałęziach, ostach, skórę zostawia...
Nie dbają.
Przed jamę zaciągnęli.
Rozhuścili
R
Z
U
C
I
L
I
.....
Spadła
głową,
ale śmieje się.
Szaleje.
Bracia westchnęli,
spodnie opuścili.
Do jamy
za bratową skoczyli.

*Muzyka
szalona
z orgazmu w pożegnanie córki się zmienia.
Jak to zrobić by wyć?
i jednocześnie córkę oddać,
poświęcić?
Piosenka dziwna Matki...
uniesienia i pożegnania.*

OPOWIADACZ

Matka pobita.
Sina twarz cała.
Przez miasteczko idzie, płacze.
Ludzie z domów wychodzą,
że to przed stratą córki rozpacz, myślą.
Podchodzą.
Przytulają.
A ona płacze,
w czyste żakiety, marynarki, fartuchy
nos wyciera.
Msza wielka dziękczynna ku czci Joanny i jej świętości.

Joanna córka trzynasta
Od Boga dla tej ziemi

Na świat przyszła
Przeznaczona

Dla niej śmierć
Dla niej chwała
I świętość i niebo
Dla nas spokój
Dla nas cisza
Wiwat Joanna
Przeznaczona
Joanna trzynasta córka
Od Boga dla tej ziemi

*Stoi miasteczko całe przed domem Joanny.
Zaśpiewali,
teraz cisza.
W ciszy i skupieniu na drzwi patrzą,
Matkę głaszczą, podtrzymują.
Tata przed dom wyszedł.*

Tata
Czego chcecie?

Ksiądz
Tortu orzechowego wszyscy chcą spróbować.

Matka
Przynieś tort.

Tata
Przed dom?

Matka
Przed.

Poszedł Tata do domu, po chwili z tortem wrócił.

Matka
Joanne wyprowadź.

*Joanna zza pleców Taty, powoli...
W ręce mała walizeczka i lalka.
Joanna lalkę tuli, jakby chciała
ją w klatce piersiowej...
pomiędzy żebrami schować.
Ksiądz na torcie świece podpałił,
na Joannę skinął.
Ona podeszła przestraszona.*

Joanna
Mam zdmuchnąć?

Ksiądz
Zdmuchnij.

Joanna

Mam pomyśleć życzenie?

Matka

Już nie musisz.

Spojrzała Joanna na Tatę...

Ale tak spojrzała, że nie wiedział jak sobie z tym poradzić...

*Tata do domu chciał wrócić,
ale Matka „zostań” wyszczała.*

Tata

Śmiało.... No....

Nawet Tata, Joanny nie przekonał.

Stoi Joanna nieruchomo.

Świecek się topią,

wosk w tort wsiąka.

Matka do tortu podeszła...

Świecek na ziemię

„WSTYD JOANNO!”

Kawałek tortu wykroiła, na dłoni położyła...

„JEDZ... NO.... JEDZ...”

Joanna na Matkę patrzy...

„JEDZ, BO TORT PO KAWAŁKU PALCAMI DO BUZI CI WEPCHNĘ.”

...

Zrobiła

Matka

Przełknij...

Za nos Joannę złapała...

Joanna przełknęła...

Lalką buzię wytarła.

Joanna

Oddaj!...

Ksiądz

Tam dokąd idziesz Joanno...

nie wolno.

Matka

Słyszałaś?!

Klatkę Bracia przynieśli.

Klatka jak trumna na Joannę czeka.

Matka

Wejdz...

Ale Joanna kroku zrobić nie chce.

Matka pcha Joannę.

Jak najszybciej w klatce chce ją zamknąć.

*Paznokcie w ramiona Joanny wbija.
W stronę klatki ciągnie,
ale Joanna uparta.*

Ksiądz

Nie można jej zmuszać...
Ona sama musi chcieć...

Matka

Ona chce!

Ksiądz

To ją zostaw!

Matka

Ona chce!

Ona wie, że gdyby nie poszła...
Gdyby nas wszystkich po tylu latach zawiodła...
Nigdy bym jej tego wybaczyć nie mogła...
I nigdy bym nie wybaczyła...
Ani jej,
ani tatusiowi...

Ksiądz

To może tatuś...
coś córeczce powie...
otuchy doda...

Milczy Tata.

Córki

Tato,
Tato,
Tato.

Bracia

Bracie
Bracie
Bracie

Tata nic...

Matka

Twój tatuś będzie żałował tej ciszy...
zobaczysz...

Na Tatę spojrzala.

Tata

Nie rób, czego robić nie chcesz.
Na mnie się nie patrz.
Mną się nie przejmuj.
Ja sobie poradzę.

*I to te słowa Joannę przeraziły.
Wyobrazila sobie, co Tacie może się przydarzyć...
Weszła do klatki-trumny,*

*Bracia gwoździe przynieśli,
wieko przybili.
Uśmiechnięci wszyscy, szczęśliwi.
Siostry sztucznie szlochać zaczynają,
siostrę żegnają,
klatkę obejmują,
nieprawdziwe płaczki.
Łzy na policzkach, a w myślach już po łące biegają.
Bracia wzruszeni, córki odciągają,
a one płacz w wycie już zmieniły, już naprawdę płaczą...
W żal udawany prawdziwie uwierzyły.*

Ksiądz

Tylko ojciec nie wierzy!

Ludzie

Uuu...

Ksiądz

Czy Bóg jest sprawiedliwy?

Ludzie

Tak.

Ksiądz

Czy jest litościwy?

Ludzie

Tak!

Ksiądz

To dlaczego nas karze, kiedy nam się wydaje, że karać za co nie ma?

Ludzie

Dlaczego?

Ksiądz

Zadając takie pytania, obrażacie go!

Sprowadzacie do swego poziomu, swoją miarą mierzycie tego, co niemierzalny!
Swoim rozumem staracie się pojąć tego, co niepojęty, na zawsze dla nas zostanie.

Ludzie

Wytłumacz!

Ksiądz

On jest jak ogrodnik, który ziemię zaorał, a potem wysiał trawę.
Wy jesteście trawą dla niego.
On-Ogrodnik.

Ludzie

My trawa!

Ksiądz

On dba o trawnik.

Ludzie

Troszczy się o nas!

Ksiądz

Nie o każde źdźbło z osobna, ale o cały trawnik.

Chodzi po was...

Niektórych połamie, innych tak swą stopą w ziemi wgniecie, że już się nie podniosą...

A wy płaczecie nad swoim losem, użalacie się, mówicie, że to niesprawiedliwe...

Ludzie

My płaczemy!

Ksiądz

Dlatego, że nie potraficie z góry popatrzeć!

Nie potraficie ogarnąć wzrokiem całego trawnika!

Pięknego, doskonałego. Nie rozumiecie, że on dbając o całość, nie może przejmować się jednym źdźbłem.

Tata

Ale do czego potrzebna Joanna?

Ksiądz

Gdy taka trawka jak Joanna uschnie...

Jest szansa, że ogrodnik ją dostrzeże...

Podejdzie do niej, pochyli się nad nią i dotknie...

Dotknie ten kawałek ziemi, na którym my z Joanną żyjemy.

I o ten kawałek ziemi będzie się troszczył...

By kolejne źdźbła nie uschły.

Joanna jest potrzebna, aby zwrócić na nas jego uwagę.

Tata

A jeśli uzna, że wszyscy usychamy, że jesteśmy chorzy?

A jeśli nas wszystkich wyrwie?

Jeśli na nasze miejsce nowe nasiona rzuci?

Ksiądz

...

Na tym polega tajemnica wiary...

A ty ją tracisz.

Wątpisz w tajemnicę.

Zaczynasz szukać odpowiedzi!

...

Tam gdzie jest zaufanie, nie potrzeba wiedzieć.

Wystarczy wiara, że to co się wydarzy, zawsze będzie sprawiedliwe i dla ciebie najlepsze...

Nie musisz tego rozumieć.

Ludzie

Nie musisz!

Ksiądz

Nigdy nie będziesz tak wielkim, aby wznosząc się, cały trawnik z góry podziwiać.

Żyjesz pomiędzy źdźbłami i tylko najbliższe siebie dostrzegasz.

Ale one zasłaniają to, co jest dalej.

Ale ty chcesz widzieć, co jest dalej.

Ale tylko trawą jesteś!

Pamiętaj!

Twoje korzenie ziemia trzyma!

Ludzie

Tylko trawą jesteś!!!

Ksiądz

I choćbyś z całych sił się starał...
To z miejsca ruszyć nie możesz...
Ale nie zatruwaj swoimi wątpliwościami tych, co obok ciebie rosną!
Tych, co z jednego korzenia z tobą wykiełkowali!

...

Nie potrafisz budować?
Nie niszcz...
Nie burz!
Tego, co inni wybudowali!

Tata

Wszystkich coś opętało, nikogo nie interesuje, jak Joanna żyje, tylko kiedy umrze!

Ksiądz

Odejdźcie od niego!
Odsuńcie się!
Bo on wątpliwości ma!
A wątpliwości są jak choroba!
Jeśli raz się pojawią, nigdy nie znikną!
Zbyt wiele, zbyt trudnych pytań jest, aby odpowiedź była możliwa!
Wierzyć trzeba!
Wiara to zadawanie pytań bez oczekiwania na odpowiedź.
Odejdźcie od niego!
Odsuńcie się!

*Ludzie odsuwają się powoli,
Tata sam w czerni zostaje.
Znowu świat zawirował,
Oszałał, w dziką pieśń kościelną urósł.
Tata z kościoła wybiegł,
przez ulice biegnie,
twarzą drogę w deszczu sobie wycina.
U Sabiny dopiero się zatrzyma,
na zapleczu.*

Sabina

Mokry cały jesteś...
Rozbierz się...
Daj ubranie... wysuszę

*Tata rozebrał się,
słowa nie powiedział, na środku pokoju stoi, trzęsie się.
Sabina objąć, przytulic go chce.*

Tata

Zostaw.

Sabina

Drżysz cały.

Tata

Chcę drzeć. Chcę gorączki.
W gorączce chcę zasnąć,
w dreszczach.

Żeby majaki świadomość skradły.

Sabina

Nic już nie zrobisz.
Już za późno.

Tata

Myślisz, że wcześniej zrobić coś mogłem?

Sabina

W gorączce się pogrąż...
W majaki wplącz,
a jaj ciebie utulę.

Tata

Nie chcę tulenia.

...

Chłopcem jestem,
nie mężczyzną!

Drapać, szarpać, nie potrafię!
W kłębek się skulić, oczy zamknąć, pierś ssać...
Tyle umiem, tyle potrafię, tyle dać mogę...

Sabina

Już czoło rozpalone...

Tata

Psa słyszę...

Sabina

Gdzie?

Tata

Pst...
Pod drzwiami...
Wącha...

Sabina

Nic nie słyszę...

Tata

Jest...
Drzwi nie otwieraj!

Sabina

Straszysz mnie...

Tata

Do drzwi nie podchodź...
Ciszej mów...
Gdy zapuka nie odpowiadaj...

Sabina

Pies zapuka?

Tata

Że ciebie nie ma, udawaj...

Sabina

Udajesz, czy już majaki prawdziwe?

Tata

Ubrania moje schowaj.

Sabina

Przestań!

Tata

Albo mnie oddaj...
Schować się muszę...
Uciec...

Sabina

Przez salę?

Tata

Nie! Tam sowy siedzą!

Sabina

O czym ty mówisz?

Tata

O tym, że zapłacić teraz możemy.

Sabina

O czym ty mówisz?
Straszysz mnie!
Bać się zaczynam!

...

Pazurami coś w drzwi drapie...

*Przeraziła się Sabina,
ucichła.*

*Przy stole siedzi, nie oddycha,
a Tata między skrzynkami się chowa, szmatami nakrywa.*

Tata

Ona już wie...
Już wyczuła.
Spod drzwi nie odejdzie.
Gdy jej nie wpuścisz, całą noc spod progu się nie ruszy.
Obojętnie co zrobisz, źle będzie.

Sabina

Boję się..

Tata

Suka!

*I teraz scena dziwna i długa.
Tata ukryty, Sabina siedzi i drapania do drzwi nasłuchuje.
Znowu.... drapanie
Wieczór. Światła na ulicy, latarnie.
Cień suki na ścianę przez okno pada.*

*Czujny pysk z jęzorem wywieszonym.
Drapanie...
Sabina do drzwi podchodzi, cicho, ucho przystawia,
drapanie pazurami głośniejsze...
Sabina pisnęła.*

Sabina
Pójdiesz ty!

....
Kto tam...?

*Cień psa co na ścianie czarnieje, w postać kobiety się zmienia.
Już nie drapanie już „stuk, puk”.*

Sabina
Kto tam?

Matka
To ja..
...
Wpuść mnie.

Sabina
Co?
Kto?

Matka
Głosu siostry nie poznajesz?
Wpuść mnie.

Sabina
Poznaję.

Matka
Zimno mi.
Wpuść mnie.

Sabina
Już... klucz do drzwi zginął gdzieś...

Matka
Światło zapal.
Klucz znajdziesz.

Sabina
Światło zepsute.

Butelki tłucze.

Ciemno, na podłodze szkło, skaleczyć się możesz.

Matka
Wpuść mnie!
Deszcz pada, zimno mi!
Wpuść mnie!

Sabina

Już... już, klucza szukam...

Matka

Wpuść mnie, radzę ci!

Sabina

Przestraszyć mnie chcesz?

Matka

Nie muszę, już się boisz...

Sabina

Czego się mam bać?

*I znowu cień się zmienia
z kobiety w psa.
Cień psa ucieka,
rozmywa się.
Za drzwiami cisza.*

Sabina

Jesteś tam?

Jesteś?

Słyszysz mnie?

Słyszysz?

*Sabina powoli zamek przekręca,
cichutko drzwi otwiera.*

Tata

Nie rób tego!

Sabina

Poszła...

Nie ma jej...

Wyjść możesz...

*Ale na ścianie cień widać,
pies biegnie, do drzwi się zbliża,
w powietrzu leci jak wściekły,
pyskiem w drzwi uderza,
zamek w drzazgi,
drzwi otwarte.
W drzwiach Matka stoi.*

Matka

Biedna siostrunia.

Bez światła...

Świece przyniosłam.

Mogę wejść?

Sabina

Proszę.

Matka dwa kroki robi, bosą stopą na szkle staje.

Matka

Ssss....

Świece zapal, szkło zamieć!

Sabina

Boso przysłaś?

Matka

Rzeczywiście,

Butów zapomniałam...

Albo w deszczu się rozpadły...

Nie pamiętam.

Sabina świece zapala.

Szkło z podłogi sprząta,

Matka i Sabina przy stole siadają.

Matka

Myślałam ostatnio o tobie...

...

Zimno mi.... Ubranie zdejmę...

Wysuszysz?

Ubranie ściąga, nago przy stole siedzi.

Widzisz jakie ciało mam smutne...

To przez córki.

One je tak porozciągały.

...

Ale ty się oszczędzałaś...

Gdy twoje siostry dzieci dla miasteczka rodziły, ty się bawiłaś...

Ale zału nie mam...

O to...

Nie

...

Podziwiam cię...

Życie całe w samotności.

Bez rodziny.

Sama.

Czy ty...

pożądanie czujesz?

Gdy mężczyznę widzisz ?

Drżysz?

Czy sucha jesteś?

Daj mi rękę...

Nie bój się.

Podaj.

Sabina powoli rękę przed siebie wyciąga.

Dziwne...

Sabina

Co?

Matka

Ile ja z ręki wyczytać umiem...

aż się czasem boję.
Wierząca jestem a czasami...
jak ...
Nie bój się.
Ręki nie cofaj.
Czuję...

Sabina
Co?

Matka
Dziwne...
Śmieszne...
Twoja dłoń mężczyzną pachnie.

Sabina
Wydaje ci się.

Matka
Nie!
Wyraźnie czuję.

Sabina
Zostaw.

*Ale Matka ręki nie puszcza,
rękę węża.*

Przecież wiesz, że ja sama jestem.

Matka
Ja ten zapach znam...
Moja tak samo ...
Wąchaj ...

Sabina
Zostaw!

Matka
A te palce najbardziej.
Smrodu chcesz się pozbyć?
Ale mycie nic nie da.
Palce urwać trzeba.

*Sabina rękę chce wyrwać,
ale Matka mocno za palec trzyma,
wygina.
Sabina z bólu się zwiija.*

Matka
Nie dobrze siostrze...
Nie dobrze.
Gdy twoja ręka moim mężem pachnie.
Ręką nie szarp.
Bo rękę stracisz.
Po co ci on?
Do czego?

Przecież on
nikt.
Po co ci nikt?
Do czego ci nikt potrzebny?
Może do tego, by mnie skrzywdzić?
Może nie on ważny jest?
Tylko to, że on mój?
Może nie jego chcesz,
tylko czegoś mojego...
Krzyczysz?
Krzycz!
Ja głośniej potrafię!
Bo ty przez palce, a ja przez serce złamane!
Ty krzyczysz,
ja wyć będę.

OPOWIADACZ

I wyje Matka jak oszalała,
krzyk siostry zagłusza.
Jedna i druga.
Niebo czarne.
W granat się zmienia.
Błyskawice w ognia kule.
Rozświetlają świat.

Matka siostrę jak glinę wyrabia.
Coś z niej ulepi.
A potem potłucze.
Bo teraz siostra to błoto.
Błoto brudzi tylko.
Błyskawice w ognia kulach.
Rozświetlają świat.

*Tata zza skrzynek wyszedł,
stoi przerażony.
Matka go zobaczyła.
Jeszcze głośniejsza.
A potem...
umilkło
wszystko,
cisza zapadła.*

Opowiadacz

Wiatr tylko wieje coraz potężniejszy,
do domu liści nawiał,
liście Matkę oblepiły.
Matka z liści się otrzepała,
ale to już nie Matka,
to suka wilczyca.
Warknięciem, zębem wyszczerzonym siostrę uciszyła,
do nagiego męża podeszła,
a on stoi, trzęście się.
Ona
zęby szczyrzy.
On coraz bardziej rozedrgany,
na nogach ustać ze strachu trudno.
Kolana się ugięły,

przed wilczycą klęczy,
ona w jego oczy patrzy,
okrąża,
moczem go naznaczyła,
razem z wiatrem uciekła.
Tata w kałuży śmierdzącej
płacze.

Sabina

Ubieraj się!
Szybko!

*Po zapleczu biega,
bez namysłu do torby pakuje,
na Tatę nie patrzy, zajęta.*

Szybko, słyszysz?
Ona wróci zaraz!!!

Przerażona.

Tata

To bez sensu, nie uciekniesz.
Już się przed nią nie schowasz...
Gdy będzie chciała, to cię dopadnie...
Gdy przy mnie zostaniesz,
bawić się nami będzie.

Sabina

Bawi się, bo wie, że się boisz.
Bać się przestań,
z jej szczochów wstań!

Tata

Tam gdzie ja pobiegnę,
tam ona zawsze przyjdzie.
Ten zapach wyczuje...
jak mnie na palcach twoich wyczuła.
Wszędzie mnie wywęszy!

Sabina

Głupi chłopczyk jesteś!
Patrz na rękę,
na palec!
Pierścionek od ciebie zobaczyła!
Źle, gdy kochance pierścionki żony w prezencie dajesz!
Ubierz się!

Opowiadacz

Wpadła Matka na zaplecze,
Sabine w pysk złapała...
Z domu wyciągnęła...
W ciemność zawlekła...
Okna w kamienicach pozamykane,
ludzie krzyku Sabiny słyszeć nie chcą...
A ojciec jak dziecko
siedzi,

trzęsie się.
Granat nieba w szarość się zmienia.
Na zaplecze Matka wchodzi.
Matka,
nie wilczyca.

Matka
Ubierz się!
Dziewczynki!

*Wbiegły dziewczynki...
Świat się kręci...
Dziewczynki się kręcą, wirują...*

Wiadro i szmatę przynieście.

*Przyniosły,
Matka na kolana padła, podłogę myje.
Szczochy.*

*Tata stoi trzęsie się,
zaraz się rozplacze,
beksa.*

*Dzieci do stołu siadły,
piosenkę śpiewają,
Taty szloch jak refren
między zwrotki się wdziera.*

*Matka przy stole usiadła,
śmierdzące dłonie do góry uniosła.
Dziewczynki wokół Matki biegają,
jej dłonie swoimi sukienkami osuszają,
a Tata płacze, trzęsie się,
beksa.*

*I jedzą wszyscy
Tylko Tata się dławi.
Przy stole siedzą, ale ściany domu wirują,
jakby od ziemi oderwać się chciały,
z fundamentów wyrwać
i odlecieć.*

*Dziewczynki herbatę z kuchni przyniosły,
przed Tatą postawiły,
Matka cukier przyniosła.
Prosto z torebki do filiżanki Taty,
prosto z torebki,
do filiżanki,
po brzegi
i na spodek,
i na stół.*

*Dziewczynki uciekły,
Matka sama z Tatą została.*

Matka
Gdzie idziesz?

Tata
Rzeczy swoje zabiorę...

Matka
Dlaczego?

Tata
Wyjadę.

Matka
Siad!

Tata
...

Matka
Siad! Powiedziałam!

*Tata już się nie trzęsie,
już oddycha powoli,
głęboko.
W stronę Matki się odwraca,
podchodzi do niej...
blisko.
Ona
brodę do góry unosi,
szyję wyciąga.
Co ona myśli?
Czego ona chce?*

Tata
Co ty myślisz...
czego chcesz...?

Matka
Wybaczyć ci?
No...?
Wybaczyć?

*I drażni się z Tatą
w jego oczy wpatrzona.
Piersiami o jego pierś się opiera,
na palcach się wyciągnęła
byle wyżej.
Wyglupia się,
że go w brodę ugryźć chce,
udaje.
A Tata powoli rękę podnosi,
za szyję Matkę łapie,
w oczy patrzy.*

Tata
Jak ja kiedyś lubiłem, gdy przy mnie tak stałaś.

...
Gdy patrzyłaś...

*I dusi Matkę,
rękę na jej szyi zaciska,
a ona już się nie wyglupia,
już walczy, oswobodzić się chce.*

*W wilka się zamieniła,
z uścisku wyrwała.
Mocno tylnymi łapami zaparła, zęby wyszczerzyła,
przykucnęła
do skoku gotowa.
A Tata nogę z krzesła oderwał, do Matki podszedł,
po pysku strzelił.*

Tata

Gdzie ona jest?
Gdzie jest Sabina?
Gdzie ją zawlekłeś?

*Ale Matka już językiem ludzkim nie mówi,
skowyt,
ucieka.*

Córki

Tato, tato!
Dlaczego mamusia płakała?
Gdzie przed tobą uciekła?
Co jej zrobiłeś?
Niedobry jesteś!

Tata

Wynoście się! Już!

*Ale Córki nie posłuchały,
w nietoperze się zamieniły.
Przez chwilę po pokoju polatały,
potem przez drzwi
na zewnątrz.*

*Wybiegł Tata z domu, przez miasteczko biegnie,
ludzi wzywa.*

*Krzyczy, ale nikt mu nie odpowiada.
Z daleka dobiega pieśń wielka.
Tata do kościoła wpada.*

*Wszyscy stoją w Księdza wpatrzeni,
w pierwszym rzędzie Matka i Córki.*

Zamilkli.

Pieśń przerwali.

Na Tatę patrzą.

Tata

Sabina zaginęła!

Ksiądz

...

Tata

To ona ją z domu wywlekła!

Ksiądz

...

Tata

Widziałem, jak ją w zęby złapała,
szczękę zacisnęła....

Ksiądz

...

Tata

Gdzieś ją zawlekła?!

*Łapie Tata Matkę, szarpie, do końca sceny z rąk nie wypuści,
a ona jak lalka szmaciana przy każdym szarpnięciu głową zarzuca
mocno, głowa ledwo się na szyi trzyma, może zaraz na posadzkę kamienną spadnie.*

Ja...

Szukałem jej...

Ludzi o pomoc prosiłem...

*Ludzie powoli zaczynają wychodzić,
znikać.*

Ksiądz

Boją się jej.

Tata

To niech ksiądz coś zrobi!

Ksiądz

Ja też się jej boję

Tata

Przecież ona do księdza codziennie...

Szanuje.

Ona...

się podporządkuje...

Ksiądz

To ja jej słuchać muszę.

...

Tobie się wydaje, że ja jestem mądrym księciem, a ja...

zwykły karbowy, pilnujący chłopów w polu.

Od ciebie do mnie... milimetr.

Tak jak ty nie wiem nic... Ci, którzy nade mną... też nie wiedzą... ci co nad nimi... też nic...

Dlatego wybieramy jednego spośród nas i na niego zrzucamy odpowiedzialność.

Wpatrzeni w wywyższonego pytamy, czy dalej wierzy, czy jest w co?

On mówi „tak, widzę, tak, wierzę”.

Zawsze wybieramy takiego, który powie TAK,

a jeżeli zacznie mieć wątpliwości,

stracimy go i powiemy, że oszalał.

Twoja żona nie ma wątpliwości,

dlatego jej...

nikt nie straci.

Tata

Niech ktoś przyjedzie...

Niech ją ukarze.

Ksiądz

Kto?

Powiedz?

Komu mam powiedzieć? Co powiedzieć?

Że twoja żona w wilka się zmienia?

Że twoi bracia jak sowy nocami nad miasteczkiem latają?

Że kochankę w jej siostrze miałeś?

I że ona w zęby ją chwyciła?

Że jedyną niewierzącą z miasteczka wywlekła...

Tata

Skąd ksiądz wie, że Sabiny w miasteczku nie ma?

Skąd ksiądz wie, że Sabiny...

Ksiądz

Przestań wciąż powtarzać Sabina, Sabina!

Zapomnij o niej!

Jej nie ma!

I nie wiadomo, czy jeszcze kiedykolwiek będzie.

Musiałeś ze swojego grzechu medalion robić ?

Obnosić się z nim? Chwalić?

Myślałeś, że to do żony twojej nie dotrze,

nie zrani jej,

nie zaboli?

Przez ciebie taka jest!

Źle, bardzo źle, gdy człowiek drugiemu zadając ból, chce coś udowodnić,
nauczyć go.

Ty chciałeś pokazać, że samotny przy niej jesteś,

ale to, co robiłeś tak ją bolało, że ona powieki zacisnęła,

nic nie widziała, nic nie słyszała.

Hodowała w sobie...

wyolbrzymiała.

Wyhodował w końcu coś tak obrzydliwego,

że sama przed tym bronić się musi.

...

I teraz już za późno jest, by z nią porozmawiać, wytłumaczyć.

Jedynie co zrobić możesz, to ją oswoić.

I nie wiem czy ci się uda,

bo ona nie psem,

wilkiem została

i wierzy...

A wiara to rzecz bardzo niebezpieczna...

Żeby wierzyć, trzeba mądrzejszym być od niewierzącego.

Wiara pozwala myśleć, że wszystko co się robi,

jest wypełnieniem boskiego planu.

Im bardziej się w niej zatracają...

tym mniejszą odpowiedzialność bierze za swoje szaleństwo.

A szaleństwo ma siłę i przyciąga tych, co są słabi,

bo szalony staje się ich bronią, tarczą,

wszystkim, czego im brakuje i czego pragną.

Szalony robi to, na co normalny nie ma odwagi,

dlatego jej bronić będą!

Na Matkę patrzy...

Tata jej twarz w podłogę kościoła wgniata.

...

To nie jest moja wojna...

tylko twoja.
Nie staraj się nikogo w nią wciągnąć...
a teraz wyjdź!

Tata

Ja ją muszę...

Ksiądz

Ja tego słyszeć nie chcę.
Za późno po poradę przyszedłeś.
Dla siebie przyjemność miałeś,
dla siebie karę zatrzymaj.
Wynoś się!

*Tata puścił Matkę,
wybiegł,
w deszczu przez miasteczko biegnie.
- Sabina, Sabina- krzyczy.
Ciszą miasteczko odpowiada,
ludzie okna zamykają, drzwi.
Tylko echo...
„Sabina, Sabina”.
Do ostatniej ulicy miasteczka dobiegł,
ostatni krawężnik od granicy go dzieli.
Bracia przybiegli.*

Bracia

Stój!

Zatrzymaj się!

Uważaj!

Tata

Bo co?

Bracia

Bo zaraz coś złego stać ci się może.

Tata

Czy wy wierzycie, że nasze miasteczko
to blat wysoko nad kamienną podłogą ustawiony?
Że wystarczy jeden krok za daleko postawić
i o kamienną podłogę roztrzaskać się można?

Bracia

Gdyby tak było,
sam bym cię zepchnął!

Tata

Spróbuj bracie.

Bracia

Nie kuś bracie.

Tata
Spróbuj.
Jak psy stoicie.

Bracia
Może tak właśnie zrobić trzeba...

*Zbliżyli się Bracia do Taty.
Jeden za włosy, drugi za rękę chce złapać,
szarpia się
albo okrążają.
Córki piszczą
- TUTAJ, TUTAJ, MAMUSIU – wołają.
Matka przyszła.*

Matka
Nie on ważny jest,
jego zostawcie.
Joannę czuję...
Tak wyraźnie...
mocno,
jakby obok mnie stała.

Bracia
Niemożliwe.
Siostrze,
zamknięta przecież.

Matka
W powietrze się wzniesiecie,
jej śladów wypatrujcie.
Ja z nim zostanę,
o mnie się nie martwcie,
lećcie.

*Wzniesli się Bracia,
nad miasteczkiem lecą.
Cień w deszczu
i na ziemi.*

Matka
Co ty myślisz czego chcesz?

Tata znowu chce Matkę za włosy złapać.

Matka
Uważaj...
Teraz już ci nie pozwolę.
Tata rękę powoli wycofał.

Jedyny normalny,
ocalały...
Tak sam siebie wyobrażasz?
Kiedy to olśnienie przyszło?
Gdy na mojej siostrze leżałeś?
Co ona do ucha ci szeptała?

W czym lepsza była?
Czym do siebie przekonała?

Głos Braci:
„NIE MA JEJ
NIGDZIE NIE MA”

Matka

Brałeś mnie gdy chciałeś.
Bez pieszczoty.
Bez spojrzenia.
Bez słowa.
Jak wiadro.

„NIE MA JEJ
NIE MA”

Wiadrem byłam.
W wiadrze zakochać się nie można?
Dlatego modliłam się,
żeby syna nie mieć,
żeby dziurawą być,
a Bóg wysłuchał mnie.
Moja krótka skarga więcej działała niż modlitwy całego miasteczka.

...
I wszystko, co męskie ze mnie wyciekło.
Bałam się, że gdy syna urodzę, to o mnie zapomnisz,
że tylko do tego potrzebna ci jestem.

„NIE MA JEJ
NIE MA”

Bohater, zbawca...
tarcza, przeznaczenie, głupi!
Nic od ciebie,
wszystko ode mnie zależało.
Gdy chciałam, sama siebie dziurawiłam.
Nawet tego nie widziałeś,
przejęty swoim powołaniem.
Ślepy.
To ja się poświęciłam,
ja!
Ty nie ważny jesteś
i tego znieść nie możesz...
ślepy, głupi i okrutny jesteś.

„NIE MA JEJ NIE MA”

Na swoje córki popatrz.
Czy kiedykolwiek szczęśliwe z tobą były?
Spytaj ich.
Jedyna słodycz twoja to cukier w herbacie.
Tyle dobra w tobie ile na łyżeczce...
jednej.
Więcej zemdlić może.
Popatrz na córki,
Spytaj.

Córki

Spytaj tatusiu...

Matka

Sabiny szukasz?

Nie znajdziesz...

nie dlatego, że ja...

To ona kim jesteś zrozumiała...

Nie legendą, ale

człowiekiem...

zwyczajnym.

Tobie się wydawało, że Bóg Ojciec z ciebie,

a z ciebie tylko to,

co tu stoi przede mną.

„NIE MA JEJ

NIGDZIE”

Bracia przylecieli, skrzynię-trumnę przed Matką postavili.

Bracia

Sprawdź !

Matka do trumny-skrzyni podchodzi,

przygląda się,

policzkiem przytula, nasłuchuje.

- JESTEŚ TAM?

- JESTEŚ?-

Szepcze.

Otwórzcie...

Braciom rozkazała.

Gwóźdź za gwóździem wyciągają,

wieko unieśli.

Matka

Mówiłam...

że ja w miasteczku czuję...

A ty za kim teraz pobiegiesz?

Dziwki czy córki szukać będziesz?

W którą wierzysz?

Tata chce biec, ale Bracia drogę zastąpili.

Bracia

Zostań.

Zostań.

Zostań.

Tata

...

Matka

W którą wierzysz?

*Tata chce się wydostać, ale Bracia mocno go za ręce złapali,
Wykręcili.*

Córki

A może tatusia jeszcze raz ochrzcić trzeba?

Matka

Może...

Bracia

Może...

Przewrócili na ziemię Tatę.

My ciebie chrzcimy!

My ciebie chrzcimy!

Krzyczą,

wiadro za wiadrem na ojca wylewają.

Miasteczko się zeszło,

wiadra pełne wody podają.

Tata się krztusi,

ledwo oddychać może,

siły na walkę nie ma.

Woda się skończyła,

Tata jak nieżywy leży.

...

...

...

Podniósł się,

jak pijany chwieje, wszyscy w niego wpatrzeni.

Na to, że się ukorzy, przeprosi, czekają,

a on w stronę Braci ruszył.

Przepchnąć ich chce, sforsować.

Odbija się jak od ściany,

Bezsilny.

Bracia

Przestań bracie.

Przestań.

Słyszysz?

Tata nie słyszy,

cicho coś mamrocze,

do siebie mówi.

W ludzi wcisnąć się próbuje,

odbija się jak od ściany.

Bracia

Myśleliśmy, że ciebie zmienić można...

...

...

...

Złapało miasteczko Tatę,

na rękach uniosło.

Do granicy miasteczka podeszli.

Bracia

Księdza zawołajcie.

Niech przyjdzie.

Niech pobłogosławi.

Ksiądz

Jestem.

Kościół to ludzie, więc co chcecie róbcie.

Bracia

Więc co zrobić mamy?

Ksiądz

Nie wiem,

Decydujcie.

Teraz o Joannie myśleć trzeba.

Bracia

Dzieci zabierzcie.

Niech nie patrzą.

Przy księdzu niech staną.

...

Bracie... nie za to, że inny być chciałeś.

Za to.... że nas mogłeś zmienić.

Ciebie wysrać trzeba!

Powietrze w płuca,

siła w mięśnie,

oczy szeroko otwarte-nieprzytomne.

Rzucili bratem

byle dalej, byle za miasteczka granicę.

Spadł Tata w przepaść,

z oczu zniknął.

PIEŚŃ WIELKA DZIĘKCZYNNA

W jednym rzędzie

W wilczym pędzie

Wilki przeganiają strach

Watahy tej siła

Zawsze jest i była

Wiele ziaren tworzy piach

Łeb w łeb idą

Polując na szczęście

A gdy któryś zawróci z drogi

Watahy tej siła

Zawsze jest i była

Kły w szyję i połamać nogi

Ciało przy ciele
Wilków tak wiele
Stwórca i wiara tłumaczy
Watahy siła
Zawsze jest i była
Jeden wilk nic nie znaczy

*Skończyli pieśń.
W uniesieniu, zjednoczeni...
Joanny pobiegli szukać...*

KONIEC